

НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ

*Л.О. Беляєва к. е. н., доцент,
Ю.С. Пеняк к. е. н., доцент,
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

З появою нових інформаційних і комп'ютерних технологій виникає попит на нові компетенції. Зростає дефіцит кваліфікованих працівників, набуття цифрових навичок стає базовою потребою.

Використання цифрових інструментів при взаємодії зі студентами передбачає створення онлайн-платформ для швидкого та зручного доступу до оцифрованих матеріалів, спілкування із викладачами, дистанційної взаємодії учасників проектних груп, віддаленого доступу до обладнання лабораторій та дослідницьких центрів, моделювання ситуації, вирішення адміністративних питань, тестування тощо. Завдання таких платформ - вивчення найрізноманітніших предметів, як академічних дисциплін, так і практичних навичок, аж до перспективи отримання ступеня магістра відомого університету за допомогою Інтернет-мережі.

До 2010 року стали з'являтися найбільш цікаві різновиди онлайн-курсів, що відрізняються асинхронністю, тобто, можливістю вивчати матеріали обраної дисципліни в довільному темпі, без необхідності дотримуватися режиму роботи навчального закладу, навіть і в дистанційній формі. Останні різновиди електронного навчання поступово впроваджуються, але використовуються, як правило, при змішаній моделі отримання освіти, тобто в якості додаткового навантаження для студентів, що навчаються звичайним чином в тому чи іншому університеті. Тоді як асинхронні курси, найчастіше позначаються аббревіатурою MOOC (Massive

open online courses), є по-справжньому відкритими, практично не мають обмежень по кількості учасників процесу і дозволяють їм займатися в будь-який час і в будь-якому складі, так що ніяких крайніх строків виконання практично немає: користувачі отримують доступ до відеолекцій та інших навчальних матеріалів і опановують їх у зручній для них час, виконуючи одночасно всі завдання і тести на перевірку і закріплення знань.

У той же час, у МООС існують проблеми, пов'язані з формою спілкування з викладачами або іншими студентами, тому виникає необхідність формування умовно віртуальної групи для забезпечення оптимального режиму роботи викладача, для чого можуть вводитися строки виконання того чи іншого етапу курсу. Також важливою проблемою є мотивація студента-заочника, якого ніщо не стимулює до успішного завершення навчання, крім власної дисциплінованості.

Низькі показники успішності були характерні ще для неелектронних форм дистанційної освіти, і в онлайн-режимі справи майже не покращилися: дослідження показують, що якщо на рівні старшокласників курс завершують в середньому 27% учасників, то у студентів цей показник не перевищує 8%, а у аспірантів - 5% [1]. Серед причин, які не дозволяють освоїти курс: висока складність або надмірна простота, так як не кожен викладач може дотримати баланс теорії та практики; рівень підготовки лекцій і завдань, може виявитися зовсім не тим, яким його очікував користувач при реєстрації.

Структура курсу майже у всіх МООС ідентична: курс, розділений на кілька модулів, кожен з яких в свою чергу складається з ряду відеолекцій об'ємом в 10-15 хвилин які, можна як дивитися на сайті, так і завантажити до себе на жорсткий диск. В деякі з відеолекцій можуть вбудовуватися, для закріплення матеріалу, міні-тести класу «Quiz», призначені виключно для самоконтролю, при цьому ніякої перевірки відповіді не передбачено,

просто після вибору відповіді повідомляється правильний варіант. Завершується вивчення курсу іспитом, «Test» з оцінкою, який обов'язково включає практичне завдання.

У більшості випадків вся інформація доступна безкоштовно будь-якому зареєстрованому користувачу, в той же час, надання своєї електронної адреси, за замовчуванням, призводить до частого отримання різних повідомлень від платформ, включаючи рекламні. Платформи здійснюють свою освітню діяльність на комерційній, а не благодійній основі, тому як, певну суму потрібно заплатити як мінімум за опціональний сертифікат про закінчення курсу. МООС також заробляють кошти, надаючи платні послуги корпоративним користувачам у вигляді різних курсів підвищення кваліфікації співробітників.

Найрадикальнішою цифровою трансформацією, до якої українські заклади вищої освіти повинні готуватися, є трансформація моделі навчання, яка поєднає традиційне навчання, елементи дуальної освіти, онлайн-інструменти та доповнену реальність.

Сьогодні очікувати від масових онлайн-курсів чудес в плані загального освіти на безоплатній основі навряд чи має сенс, і освітні інтернет-платформи більш доречні в якості доповнення до традиційних форм навчання, ніж в ролі автономних систем. Отримання, повноцінного університетського ступеня, з використанням платформ, потребують значних матеріальних витрат і ще більшою самодисципліни. У той же час, для поглиблення та закріплення набутих знань та навичок або для першого знайомства з новою сферою діяльності онлайн-платформи є дуже навіть зручним і корисним інструментом.

Література:

1:Юрий Мелков Цифровое образование: куда пойти учиться в интернете?
URL: <https://urlid.ru/bx0p> (дата звернення 12.11.2019).